

Szép Magyar Térkép 2008 és Digitális Magyar Térkép 2008 pályázat eredménye

Eredményhirdetéssel és térképész-találkozóval zárult 2009. március 20-án a Lázár Deák Alapítványnak a múlt év végén meghirdetett „Szép Magyar Térkép 2008” pályázata. Immár tizennegyedik alkalommal hirdetett győzteseket a bírálóbizottság, értékelve az elmúlt évben megjelent, pályázatra benyújtott nyomtatott és digitális térképeket. Az eredményhirdetésnek most is az Országos Széchényi Könyvtár, közelebből annak Térképtára adott otthont a budai Várban. A térképkiállítás április 30-ig volt látogatható.

A bevezetőben *dr. Dipold Péter* főigazgató-helyettes méltatta az esemény jelentőségét, kiemelve, hogy a könyvtár mindent megtesz a rábízott nyomtatott és az egyre bővülő digitális térképi anyag megőrzéséért és összegyűjtéséért. Kiállítási termet, lehetőséget nyújtott most is a térképek bemutatásának és megtekintésének, így is elősegítve, hogy a térképtárba bekerüljenek a legszebb térképek.

A nyitó előadást *Klinghammer István* akadémikus tartotta. A térképészet és a geoinformatika kapcsolatát elemezve kiemelte annak a jelentőségét, hogy az adatfelvételt és adatfeldolgozást alapjaiban újította meg a fejlődés, a digitális technika. A kartográfát áthatja az informatika, létrehozva ezzel a geoinformatikát. Megmaradt azonban a szemiotika, a jel tudománya, amely a térképészet grafikai nyelve: a térképészek ezt a nyelvet beszélik. Tovább él a térképi szép is, amelyet korábban egyszerűen esztétikának hívtak, míg most a tetszetőséget inkább dizájnnak nevezik.

Ez után következett az oklevelek kiosztása, melyeket *dr. Zentai László* egyetemi tanár, az ELTE rektorhelyettese, az alapítvány elnöke adott át és – a bírálóbizottság előterjesztése szerint – a főigazgató-helyettes részletesen bemutatott. Az oklevelek átadásához kapcsolódott még a kerékpárosok számára készített térképek külön értékelése is *Paulik Attila* és egyesületük részéről.

Az oklevelek átadása után a szép számban megjelent térképbarátok és üzletemberek jól szer-

vezett, fehér asztal melletti térképész-találkozón vehettek részt. Ez pedig *Szarvas András* térképészmérnöknek és csapatának volt köszönhető, amit minden résztvevő kellően méltányolt is. Elsősorban azzal, hogy a következő években is várják a folytatást.

A bírálóbizottság jegyzőkönyve alapján a részletes értékelést az alábbiakban közöljük.

Általános értékelés

Ha a térkép nemcsak pontos, hanem a kivitelezése is megnyerő, a formák és színek kellemes összehatást keltenek, valamint a megírások és reklámfelületek ízlésesen jelennek meg, akkor az már több, mint egy korrekt szemléltető- vagy munkaeszköz. A bírálóbizottság azt tartotta szem előtt, hogy a pályázatra benyújtott kiadványok miként feleltek meg ezeknek a szakmai és esztétikai szempontoknak. A beérkezett 106 pályamű többsége mindezen elvárásoknak megfelelt. A több tucat pályázó és térkép-előállító termékeinek legjavával nevezett a hagyományos versenybe.

Az értékelés két fő kategóriában történt: egyrészt a hagyományos, grafikus alakban megjelenő térképek, másrészt az elektronikus eszközökön kiadott, digitális térképek körében.

Az előző évhez képest összességében majdnem 30%-kal több anyaggal neveztek a kiadók. A bírálóbizottság a 2008. év magyar kartográfia terméséből benyújtott pályaművekkel kapcsolatban néhány általános megjegyzést tett. Még a tavalyinál is sokkal jobban hiányoztak az igazán tudományos térképek vagy egyéb kiadványok. A szaktudományok egyre kevésbé jelennek meg a versenyben. Ezért ebben a kategóriában az idén a bizottság nem is adott ki díjat. Sajnos ebben az évben sem pályáztak régi térkép hasonmás kiadásával. A beérkezett pályaművek döntő része idegenforgalmi értékesítés céljából készült. Természetesen az idén is nagyszámú térkép képezte a hagyományos és népszerű sorozatok részét. Több beküldött kiadvány szolgálta az oktatást:

örvendetes, hogy egyre gyakrabban találkozunk az oktatást kiegészítő, szépirodalmi és egyéb művészeti témát feldolgozó térképpel. Látványosan gyarapodtak az utóbbi években a megítélésünk szerint inkább reprezentációs célokat szolgáló falitérképek.

Örvendetes, hogy a digitális anyagok (térképek, atlaszok és egy földgömbgyűjtemény) kifejezetten a gyakorlatban használható, és nem csak egy szűkebb szakmai kört szolgáló termékek voltak. Ezek a kiadványok mind az iskolai foglalkozásokat jól kiegészítő, mind a nagyközönség számára érdekes és értékes témákat dolgoztak fel magas színvonalon.

A „Szép Magyar Térkép 2008” bírálóbizottsága a pályázati felhívásban közzétett szempontok szerint több kategóriában választotta ki a beérkezett pályaművek közül a legszebbeket. A kategóriák a következők voltak:

- az idegenforgalmi,
- az oktatási,
- a térképsorozatok, valamint
- az egyéb térképek kategóriája, és végül
- a digitális térképek csoportja.

A bírálóbizottság összesen 5 első, 3 második és 2 harmadik díjat ítelt oda. Ezeken kívül 4 munkát részesített dicséretben.

A bírálóbizottság tagjai voltak: *dr. Dipold Péter*, főigazgató-helyettes (OSZK), *Bába Imre*, a MATE képviselőjében, *dr. Bak Borbála*, egyetemi docens (ELTE BTK), *dr. Barsi Árpád*, egyetemi docens (BME), *dr. Gercsák Gábor*, egyetemi docens (ELTE IK), *dr. Jankó Annamária*, igazgató (HM HIM Térképtár), *dr. Suba János*, térképtárvezető (HM HIM Térképtár), *dr. Timár Gábor*, egyetemi docens (ELTE TTK) és *dr. Török Zsolt*, egyetemi docens (ELTE IK).

A DÍJAZOTT TÉRKÉPEK RÉSZLETES ÉRTÉKEKLÉSE

IDEGENFORGALMI TÉRKÉPEK

Első díjat nyert

- *A Börzsöny turistatérképe 1:30 000*
(Beküldő: Térkép-Center Kft. – Térkép Faragó Bt. – Szarvas András)

A térkép kellemes színhatású. Nagy részletességgel ábrázol olyan területeket, amelyek a korábbi turistatérképeken nem szerepeltek. Melléklete informatív, tartalma a térkép célját jól kiegészíti.

- *A Szatmár-Beregi Natúrpark térképe*
(Beküldő: Paulus Térképszerkesztő Iroda)
Grafikailag szép kivitelű, jól áttekinthető térkép. A határokon átnyúló régiót egységesen, jól szerkesztett jelkulccsal és bő tartalommal mutatja be.

Második díjat nyert

- *Gemenc és környékének ökoturisztikai térképe 1:60 000*

(Beküldő: A&Z 1.1 Térképműhely)

A térkép nagy értéke, hogy a területet elsőként mutatja be igen aprólékosan. Gazdag névrajza és kellemes ábrázolási stílusa jól segíti a térkép helyszíni használatát.

A harmadik díjat a bizottság nem adta ki

Dicséretben részesült

- *A Hortobágyi Nemzeti Park térképe*
(Beküldő: Paulus Térképszerkesztő Iroda)

A figyelmet felkeltő, sajátos alakú térképkereten belül bőséges, jól áttekinthető jelek és tájékoztató adatok szerepelnek.

- *Az Őrség, a Vend-vidék és a Vasi-hegyhát turistatérképe, 1:50 000*

(Beküldő: Térkép Faragó Bt. – Szarvas András)

Több év után nagyon időszerű volt a térkép kiadása. Értékes és informatív a melléklete, a mellék-térképek szemléletesek.

OKTATÁSI TÉRKÉPEK

Az első díjat a bizottság nem adta ki

Második díjat nyert

- *Pál apostol működése (Kr. u. 38–67), 1:1 700 000*

(Beküldő: Cartographia Tankönyvkiadó Kft.)

A falitérkép kellemes összhatást kelt, tantermi használatra kifejezetten alkalmas. Fontos művelődéstörténeti kiadvány, és e témában ez az első nagy méretű térkép.

Harmadik díjat nyert

- *Földrajzi atlasz*

(Beküldő: Stiefel Eurocart Kft.)

Az atlasz elsősorban melléktérképeinek jó megválasztásával, esztétikus elhelyezésével és minőségével tűnik ki.

TÉRKÉPSOROZATOK***Első díjat nyert***

- *Országterkép- és várostérkép-sorozat (Magyarország, Románia, Budapest, Bukarest)*
(Beküldő: Cartographia Kft.)

A COMFORT-sorozat tartalmában és színválasztásában egységes, szép kivitelű, az autós tájékozódást jól segíti, könnyen áttekinthető. Ezen kívül kényelmesen használható: a térképek hajtogathatók, vízállók, és mivel a karcolástól védettek, a papírnál tartósabban forgathatók. A névmutató használatához is elegendő néhány hajtogatási mozdulat.

A második és harmadik díjat a bizottság nem adta ki

EGYÉB TÉRKÉPEK***Első díjat nyert***

- *Szaúd-Arábia földrajzi térképe, 1:3 000 000*
(Beküldő: Gizi Map)

Többnyelvű, bizonyonnyal a külpiacokon is haszonnal értékesíthető térkép. Színválasztása jól fejezi ki a terület földrajzi jellegét. Névrajza gazdag, pontos.

A második és harmadik díjat a bizottság nem adta ki

Dicséretben részesült

- *A Magyar Szent Korona országai 1914. A Kárpát-medence domborzata*
(Beküldő: Topográf Térképészeti Kft.)

Jól kezelhető zsebtérkép, amely bő tartalma és kis mérete ellenére is áttekinthető, jól olvasható.

- *Planiszféra (forgatható csillagtérkép)*
(Beküldő: Geobook Hungary Kiadó)

Hasznos segédeszköz lehet az oktatásban is. Használati útmutatója könnyen követhető. A korábbi kiadásoknál bővebb, mert a Hold fázisait is le lehet olvasni.

DIGITÁLIS MAGYAR TÉRKÉP 2008***Első díjat nyert***

- *DSM-10-raszter (Magyarország térképe, 1:4700 – 1:4 800 000)*
(Beküldő: GeoX Térinformatikai Kft.)

A részletes és nagyméretű, folyamatosan karbantartott és fejlesztett térinformatikai adatbázis alapadatait esztétikusan jeleníti meg. Az adatokat a nagyközönség számára nyílttá, a weben állandóan elérhetővé teszik a raszteres térképek. A rendszer felbontása széles spektrumú használatot tesz lehetővé. A jelenlegi kezelőfelület könnyen áttekinthető, és máris több hasznos és ingyenes szolgáltatást ajánl a felhasználónak.

Második díjat nyert

- *Földrajzi atlasz a 10–16 éves tanulók részére. Interaktív tanári segédeszköz*
(Beküldő: Cartographia Tankönyvkiadó Kft.)

A digitális térképeket és kartográfiai ábrázolási formákat bőségesen tartalmazó oktatási segédanyag használhatóságát a jól átlátható, egységes grafikai és didaktikai elveken alapuló grafikus keretrendszer teszi egyszerűvé. Az atlasz a digitális technológia lehetőségeit kihasználva, elsősorban az animációk és az interaktív lehetőségek gazdag kínálatával lép túl a hagyományos térképek lehetőségein. A digitális térképek rajzi modellként jelennek meg akkor is, amikor azok megjelenítését, illetve tartalmát a használó rugalmas határok között változtatja.

Harmadik díjat nyert

- *Virtuális Glóbuszok Múzeuma*
(Beküldő: ELTE Térképtudományi és Geo-informatikai Tanszék)

A jelentős történeti anyagot újszerű módon feldolgozó, jelenleg is fejlődő projekt archiválja és feldolgozza a régi glóbuszokat, majd ezeket a – nemegyszer egyedi, vagy más módon nem elérhető tárgyakat és dokumentumokat – a nagyközönség számára a weben keresztül hozzáférhetővé teszi.

Dr. Gercsák Gábor